

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkah pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20,—, polletno K 10,—, četrtletno K 5,—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30,—. — Naročnina se pošilja upravnistvu.

☛ Telefon številka 118. ☛

DAN

☛ NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK. ☛

Posamezna številka 6 vinarjev.

☛ Uredništvo in upravnistvo: ☛
Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 8.

Dopis se pošilja uredništvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petlet vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglašanju popust. — Za odgovor je priložiti znamko.

☛ Telefon številka 118. ☛

K:

Napačna naziranja o slovenskem vseučilišču.

IV.

Najbolj utegne se „vleči“ ugovor, da leži na Dunaju toliko in toliko neresenih peticij itd. za slovensko vseučilišče v Ljubljani in da je oficijelno stališče govorilo o Trstu le v podrejeni vrsti, „če dobe Italijani fakulteto v Trstu“, ter da nam vlada, Nemci in Italijani zamorejo očitati, da sami ne vemo, kaj hočemo.

Ta ugovor je pa od vseh še najbolj jalov. V resnici namreč doslej nismo vedeli, kaj hočemo. V navdušenju smo zahtevali in peticionirali za vseučilišče v Ljubljani, ne da bi bili vedeli, kakega pomena je vseučilišče za nas. Niti Černičeva, niti klerikalna brošura, niti „Vseučiliščni zbornik“, niti mnogoštevilne peticije, govori in debate niso povedale, kaj zahtevamo z vseučiliščem. Največ se je „delalo“ z geslom, da naši dijaki v nemških mestih niso varni, nadalje, da rabimo svoje uradništvo. Nikdo pa ni povedal, dolgo časa, da rabimo produktivnih stanov in da morajo tudi naši pravniki izpoznati promet in organizacijo. Prvi članki, ki so to povdarjali, — Tuma, Slane — so bili bežanje v sršenovo gnezdo. Kakšen krik pa so zagnali Ljubljanci in Stajerci pred leti! Oni niso vedeli, kaj hočejo! Tudi oni, ki še danes vstraja pri tem, ne ve, kaj hoče! Kaj ne vidite, da bi nam vlada, če nam da, raje dala vseučilišče v Ljubljani, — ne zato, ker vidi, da je tam umestnejše, marveč zato, ker vidi, da ni umestnejše in da nam ne bo toliko koristilo; t. j. vladi sami ne bo ljubljansko vseučilišče tako napotno, kakor bi je bilo tržaško. In ne je zato, da bo vlada videla, kaj hočemo, marveč tudi zato, da bo videla, da hočemo, si mora to naziranje utreti pot iz lepa ali iz grda: Mora se prirediti gibanje, kakor pred leti, vse stranke, vse občine, vsi listi, vsa društva se morajo pridružiti tej zahtevi. Kdor tega ne bo storil, tega imenujem škodljivca naše najvažnejše zahteve, narodnega škodljivca.

Mi doslej res nismo vedeli, kaj hočemo. Saj se v zasebnih pogovorih marsikateri državni poslanec izreče proti Ljubljani in za Trst. To edino pravo in zdravo naziranje mora postati naša zahteva: Vladi in drugim našim nasprotnikom bo potem kmalu prešla volja očitavati nam, da ne vemo, kaj hočemo.

V.

Odklanjajoče stališče Dalmatincev proti Ljubljani je čisto razumljivo. Ne le, da bi Ljubljana bila preveč oddaljena od Dalmacije. — vseučilišče bi v Ljubljani tudi ne imelo jugoslovanskega pomena. To pa je ona važna točka, ki jo je naša javnost doslej tako prezirala. Ali pri nas je že tako, da postane zahteva aktualna šle, kadar se je preživela in da najde trenutek tem manjše ljudi, čim večji je. Aneksija, jugoslovansko vprašanje, ponovni zagrebški procesi, nagodba z Ogrsko, dalmatinska samouprava, delegacijske pridige Schwarzenberga in Baernreitherja, — to vse je za nas „surdo tyranno fabula dicta.“ Naša javnost nima ušes, da sliši, in oči, da vidi, marveč oči, da si jih tišči in ušesa, da sliši travo rast. Drugače si njene gluhosti in gluposti ne morem razlagati. Trst je ono središče, ki bi družilo na slov. fakulteti jugoslovansko dijaštvo. Če pa imamo slov. fakulteto v Ljubljani, Italijani

pa v Trstu, bodo vsi Istrijani, Kraševci, Dalmatinci, Bošnjaki, pa tudi vsi Goričani in morda tudi vsi Korošci raje posejali ital. fakulteto v Trstu, nego slovensko v Ljubljani. Čisto prav imajo. Če se nam pripeti nesreča, da nam postavijo almo mater izven Trsta, bodo tudi moji sinovi slušatelji tržaške laške pravne fakultete vsaj pet semestrov, — za narodno vzgojo bom vkljub temu poskrbel, — in več bodo znali, kakor da bi se bili šolali na slov. fakulteti v Ljubljani. Dalmatinci, Istrijani, Kraševci in Goričani to dobro vedo. Kranjcem in Stajercem moramo pa pridigovati na gluha ušesa, in oni se čudijo, češ, kako morajo Dalmatinci biti tako „nebratski“ in Primorci taki „egoisti.“ Pravi nebratje in egoisti so pa v resnici na Kranjskem in Stajerskem. Tu ste nekoč zagnali krik „Proč od Gradca.“ Ni ga bilo bolj upravičenega gesla! Nanj ste pa danes pozabili, toda mi s Primorske vam ga ponavljamo: Proč od Gradca, — v Trst!

Ironija usode: Mi vam pridigujemo. Renegat Dobernig pa še opozarja alpske Nemce na nevarnost Jugoslovancev. Naj se Dobernig potolaži: Dokler bomo mi primorani pridigati gluhim ušesom, ni slovenske nevarnosti za alpsko nemštvo in za južno Koroško...

VI.

Vlada je zvitejša ko lisica. V vprašanju reciprocitete zagrebškega vseučilišča je našla formulo, kako si se izvil iz zagate in nas spravilo vanjo. Ona ve dobro, da smo Slovenci taki Janezi, ki prisegamo na beraški pregovor, da je boljše nekaj nego nič, pa nam hoče dati o primerni priliki „kompenzacijo.“ Reciprociteto zagr. vseučilišča, toda le deloma: Dalmatincem, Istrijanom, Tržčanom, Goričanom, Kranjci, Stajerci in Korošci bodo iz nje izključeni. Na prvi pogled je to sicer nerodno, pa ne nevarno. Vlada si pa misli drugače: Primorci in Dalmatinci bodo hodili v Zagreb, severnemu delu pa zadostujejo Praga, Dunaj in Gradec, češ, vas je itak premalo za lastno fakulteto, Tudi ta „nekaj“ je ravnotako nevaren, kakor oni, o katerem sem višje govoril. Reciprociteta mora biti popolna, — ali pa nič. S tem radikalnim stališčem bomo sicer delj zahtevali, ali če bomo odločno zahtevali, bomo tudi kaj dobili. Mi lažje čakamo deset let na tržaško fakulteto in pet let na popolno reciprociteto v Zagrebu, nego pet let na ljubljansko fakulteto in eno leto na delno reciprociteto. Zato le ostanem pri zahtevi: Trieste o nulla! Trst ali nič!

VII.

Žalibog so naše politične razmere desolatne. S. L. S. ima 1/2 poslancev, ki se pa niso v vseučiliškem vprašanju nič trudili; njen klub se drži politike „proste roke“, ki sem jo imenoval nekoč politik „odprte roke.“ Za absolutno nadvlado v Kranjski dajejo svoj radikalizem v drž. zbornici in uspehi so enaki 0, narodna zavest pa celo pada. Toda mi nimamo časa čakati na novi „veliki trenutek“, da doživimo političen preobrat. Res, da ne moremo predpisovati S. L. S., naj dvigne vseučiliško zahtevo na ščit in stavi v državni zbornici zahtevo: Dokler nam ne daste vseučilišča v Trstu, bomo odklanjali vsak proračun, glasovali v plenu in vseh odsekih proti vladi, obstruirali jo bodisi hrupno, bodisi tehnično... V to bi morali sedeti v strankinem izvršnem odboru. Toda drugače moremo forsirati to vprašanje: Ono mora med narod. Ali z S. L. S., ali brez nje, ali proti njej. Ž njo, — potem bo

ona sama strankarsko pridobila, in če bo zastopala to zahtevo tudi v drž. zbornici, imamo nekaj upanja na uspeh zahteve. Brez nje in proti njej, — potem smo navezani na štiri neklerikalne poslance, kojih jeden je pa zastopnik Ljubljane in vezan na kratkovidnost onega dela ljubljanskih volilcev, ki mislijo, da se za Barjem in Golovcem neha slovenska zemlja. Z eno besedo, navezani smo na tržaškega in na kraškega poslanca, na tržaško ulico, na primorske in druge občine in na publicistiko. Toda mirovali ne bomo. Naziranje „Trst ali nič“ mora postati narodna zahteva, tako jasna in glasna, da zamro vsi neosnovani pomisleki in da jo bodo slišali tudi gluhi. Od političnega razuma narodno-napredne stranke na Kranjskem je pa odvisno, ali bo njeno postopanje povod S. L. S., da se tudi ona angažira v vseučiliškem vprašanju. Kranjske deželnozborske volitve so pred durmi! Ali pa bo — če res izgubi S. L. S. večino, kar bomo še videli — zopet kranjsko nemško veleposestvo jeziček na telitnici?

Naj bo temu, kaor hoče: govorili še bomo o tem ob svojem času. Mi hočemo, da bo politika pri nas demokratična, poštena in smotrena. Zato pa zahtevamo in bomo zahtevali: Vseučilišče v Trst, Trst ali nič!

Pozor!!

Pozor!!

Te dni začne izhajati v „Dnevu“
„V senci jezuita“
velezanimio roman, v katerem se nadaljujejo usode glavnih oseb v „Otroci papeža“!

Hočemo bodočnosti!

Trst, dne 20. avgusta.

Kadar se pojavi pri nas kako novo gibanje ali kakšen nov odmev katerskega smeri, stresejo ljudje nezadovoljno svoje glave, ter takoj, že ob porodu, prorokujejo skorajšno smrt.

Nam niste prorokovali skorajšnjega konca, ker ste vedeli, in sicer dobro vedeli, da je ta akord, kličoč v življenje, pozivljajoč na delo, našel mogočen jek v srcih in dušah vseh slojev. Tedaj ste se ga prestrašili, ker ste videli, da se probuja masa, — da hiti že velik del za nami. Lahko pa se zgodi, da nas še povprašate, videč to maso, hitečo v boj, kje je njena preteklost. Neumestno vprašanje, ampak pri nas popolnoma mogoče. Mi ne vidimo pred sabo nič drugega kakor pot, široko belo cesto, in koncem te ceste naš cilj. In kadar pridemo do njega, ko izvojujemo to, kar zahteva življenje od nas — in, da to storimo, je pač naša naloga in sveta dolžnost — takrat bomo izpregovorili o preteklosti svoji.

Narodno-socialno gibanje je bilo za nas potrebno, zelo potrebno, in veseli smo, da smo naredili že precejšen korak v smeri s časom. Kajti danes ne zadostuje samo trditev, da smo Slovenci — to je veljalo v dobi rodoljublja, — danes zahteva poleg tega čas še marsikaj drugega.

In ravno iz tega je prišlo gibanje, temu bode tudi služila.

Absolutno nočemo, da bomo čakali v tej ozki strugi kedaj pade mana kakor Izraelu v

DR. RYBAŘ IN KLERIKALCI.

Ker je Sokol dviga krila ob tržaški luki v Rybařa zaganjajo se naši kranjski čuki.

puščavi. Ne bomo čakali, ker nas ni volja; hočemo vedeti kje stojimo, zahtevamo ogromen temelj. Na tem temelju — in ne na majajocih se tleh — hočemo začeti boj.

Doslej smo vozili po temi, gazili silno blato. In zato je prva naša pomoč — pomoč v glupi noči — izobrazba. Padlo je rodoljubje, ponavljano in obnavljano v krokarskih družbah po veselicah za „narodov blagor“, in izginili so časi, ko je potkal tak rodoljub na svoj debeli trebuh: „Tukaj krona za to in to društvo.“

Danes je nastopila doba dela, čas bojev. Niti trenotka ne izgubljam, kajti vsaka sekunda je važna za nas! Pojdite, bratje med ubožne sloje — pojdite, in vzljubite jih, in jim kažite pot iz teme!

Navdajaj vas pri tem zavest, da delate med trpin, da delate za človeštvo! In to je tudi velik kos našega programa!

Naj bode vaš glas, o bratje, klic apostolov, pomoč v nesreči!

In kadar drvijo toki življenja krog vas, o bratje, kadar hitijo preteče čez gore, čez planine, čez doline, čez ravnine, ne bojte se! Bodi takrat vaš glas čistejši, doni liki srebrni zvonec!

Bodimo močni, ne bojmo se divjanja penečih valov, stojmo sredi viharjev, sredi močnih neviht trdni, izklesani, bodimo ljudje, tolažeči, srca vžigajoči...

Raznesi se naš glas kakor električna iskra, švigajoča v teh mrtvih nočeh vsenaukoli, bodi naš glas kakor bojna tromba, v boju navdušujoča!

Imejmo v srcu ljubezen, sočustvovanje, širimo luč prosvete, dvignimo bakljo napredka!

In v tem znamenju nam je bodočnost zagotovljena!

LISTEK.

CONAN DOYLE:

Zgodbe napoleonskega huzarja

(Dalje.)

»Monsieur Gérard,« vzklikne težko sopeč, »oh, ne zapustite me zdaj!«

Začuden se ozrem v njegov obraz, ki se je dvigal plašno proti meni, ter odgovorim: »Ne razumem vas, dragi tovariš. Ali mi ne bi rajši povedali, za kaj gre?«

»Oh, monsieur Gérard,« zakliče z vneto, »po vsem, kar pripovedujejo o vas, ste ravno vi tisti, ki bi ga imel nocoj rad pri sebi!«

»Ne pozabite, da jaham k svojemu polku!«

»Nocoj itak ne pridete več v Rossel; rotim vas, ostanite tu in pomagajte mi rešiti čast mojo in moje rodline! Seveda moram priznati, da vam preti pri tem nevarnost.«

S to zvito opazko me je pridobil. Razume se samo po sebi, da sem se spustil še tisti hip z Rataplanovega hrbta in izročil konja hlapcu, naj ga odvede v hlev.

»Stopiva v krčmo,« pravim Durocu, »da mi razložite natanko kakšen je vaš namen.«

Sla sva v eno izmed gostilniških sob in zapahnila vrata za sabo, da naju ne bi motili. Duroc je stal pred mano, mladenci lepe rasti, in luč svetilke mu je padala na resni obraz in na srebrnosivo uniformo, ki mu je krasno pristajala. In dasi ne morem reči, da se je držal tako junaško, kakor bi se bil jaz v njegovih mladih letih, je bilo vendar nekaj v vsej njegovi osebi, kar me je navdajalo s simpatijo.

»V malo besedah vam lahko razložim vse,« je izpregovoril, »in če nisem storil tega že prej,

sem odlašal le zato, ker mi je stvar tako mučna, da težko govorim o njej. Poslušajte torej:

»Moj oče je bil znan bankir Christophe Duroc, ki je postal žrtva septemberskih umorov. Drhal — kakor veste — je vzela jetnišnice v naskoku, postavila jetnike pred tri takozvane »sodnike« in jih raztrgala na kosce, ko so jih gnali proč. Moj oče je imel mnogo zagovornikov in priprošnjikov, ker je bil vse svoje življenje dobronik revežev; vrhutega je bil težko bolan in so ga morali prinesiti na preprogi v sodno dvorano. Tako se je zgodilo, da sta se zavzela zanj dva izmed sodnikov; tretji pa, mlad jakobinec podlega mišljenja in okorne zunanosti, ga je potegnil lastnoročno z nosilnice, obrcal ga s svojimi težkimi škornji in ga pehnol skozi vrata, kjer ga je izmučilo ljudstvo v par minutah do smrti — natančnejši podrobnosti vam ne morem opisati. Bil je navaden umor, kakor morate sami priznati — umor cel, po njegovih lastnih postavah, kajti dva izmed sodnikov sta se bila izrekla za oproščanje mojega očeta.

»Ko se je vrnil čas urejenih razmer, so začeli moji bratje poizvedovati po onem lopovu. Dasi sem bil takrat še otrok, vendar mi je stvar še živo pred očmi, saj smo tolikrat govorili o njej v družinskem krogu. Falot, eden najbessnejših jakobincev, se je imenoval za časa umora Carabin. Par mesecev nato pa je rešil iz rok svojih strankarskih tovarišev neko damo, baronico Straubenthalovo, za kar mu je morala obljubiti, da postane njegova. Skrivaj je pobegnil iz Frncije, privzel nje ime in naslov ter se polastil nje premoženja in nepremične posesti. Od tistihdob nam je izginil brez duha in sluha. Da nas ni pripravila revolucija ob vse imetje, bi se nam bilo posrečilo brez dvoma, izslediti lopova, saj smo vedeli

za njegovo privzeto ime. Tako pa smo imeli roke zvezane, in kesneje, ko je prišlo cesarstvo, so narastle težkoče še bolj, ker je cesar želel, da bodi sleharna krivica pokrita s plaščem pozabljenosti. Toda mi nismo pozabili svojega nesrečnega očeta in smo snovali natihem načrte za svojo osveto.

»Moj brat je stopil v armado in jo spremljal na njenem zmagovalnem pohodu po vsej južni Evropi. V bitki pri Jeni ga je doletela smrt in končala njegova poizvedovanja po baronu Straubenthalu. Nato sem jaz nadaljeval njegovo delo, in sreča mi je mila; komaj sem štirinajst dni v vojni, že najdem v prvi poljski vaši, ki sem zašel vanjo, njega, ki sem ga toliko iskal. In — ali ni dobro znamenje, da se nahajam ravno v družbi moža, čigar ime se sliši vedno le v zvezi s plemenitimi in junaškimi čini?«

Vse to je bilo prav lepo in dobro, in z velikim zanimanjem sem poslušal to povest; le eno mi ni bilo jasno — kaj imam jaz opraviti z njo.

»Kaj morem storiti za vas?« ga vprašam zatorej.

»Spremite me!«

»Na Strašegrad?«

»Da.«

»Kdaj?«

»Takoj zdajle.«

»Kakšen pa je vendar vaš namen?«

»Jasen mi je že zdavnaj; a kljub temu mi bo v zadovoljstvo, imeti vas pri sebi.«

No, najhujši sovražnik mi mora priznati vsaj to, da se še nikoli nisem ognil dobre aventure; vrhutega sem živo sočustvoval s tovarišem. Prilem ga torej za roko ter pravim: »Jutrišnji dan me mora najti v Rosselu, a danes sem vam na razpolago.«

In tako sva pustila najine vojake v udobnem prenočišču ter se odpravila peš na pot, kajti grad je bil oddaljen kvečjemu četrtil milj. Konjenik, ki hodi peš, s sabljo visoko pripasano, in mora staviti noge na nožnjo stran, da se ne zaplete z ostrogami, nudi po mojem mnenju, kajpak, najsmehnejši pogled, ki si ga je mogoče misliti — toda bila sva obadva v tistih letih, ko sme človek tvegati celo takšen nezmišl, in stavim, da vsaj ženske ne bi bile imele česa prigovarjati zunanosti onih dveh huzarjev v svetlomodri in srebrnosivi uniformi. Nostri sva sabbje; razen tega orožja pa sem bil vteknil še pištolo pod plašč: saj je bilo vendarle mogoče, da naju čaka oster sprejem.

Steza proti gradu je vodila po jelovem gozdu; tema je bila takšna kakor v rogu, in le tuhtam se je videl košček zvezdnega neba. Nazadnje sva stopila na plano in zagledala graščino tik pred seboj. Bila je očitno jako stara, ogromno poslopje in zelo čudnih oblik. Sleherni vogal je bil okrašen s stolpiči, na tisti strani, ki nama je bila najbližja, pa se je dvigal velik, štirioglat stolp. Nikjer v bližini ni bilo slišati glasu; vse je odevala globoka tema, le skozi eno samo okno je padal žarek luči. Orjaško, mrklo poslopje, vredno svojega imena, je delalo name zares strahoten vtis; tovariš pa je hitel nevdržema naprej, in sledil sem mu po neočedeni stezi, ki je vodila proti vhodu.

Ker ni bilo na velikih, z železom okovanih vratih niti zvonca, nama ni preostajalo drugega, kakor potrkati z ročaji najinih sabelj. Čez dolgo časa je odklenil suhljat mož z jastrebim nosom in velikansko brado, ki mu je pokrivala ves obraz. Z eno roko je dvigal svetilko visoko nad glavo, z drugo pa je vodil orjaško črno dugo na verigi. Ob pogledu na najini uniformi in naju obraza je starec osupnil; njegov

POLITIŠKA KRONIKA.

*** Konflikt na Balkanu na vidiku. Črnagora in Turška.** Položaj na Balkanu postaja vedno bolj kritičen in veliko vprašanje je, če se bo Turčija rešila iz tega neprijetnega položaja kljub temu, da jo podpirajo velevalisti. Turčija se danes v resnici nahaja v tako neznosnem položaju kakor še nikdar poprej. V Tripolisu vojna, doma skoro popolna anarhija, pogajanja Ibrahima paše z Arnavti ne gredo nikamor naprej, vojno razpoloženje v Bolgariji radi pokolja v Kočanih in sedaj še turško-črnogorski obmejni konflikt, ki je najbolj nevaren. Na turško-črnogorski meji divjajo neprestano hudi boji, v katerih so bili dosedaj še vedno premagani Turki. Vzrok teh bojev na meji, ki se sedaj ponavljajo že tri leta, je dejstvo, da turška vlada meje sedaj ni uredila, kljub temu, da je pred tremi leti posebno turško-črnogorsko odposlanstvo sklenilo tozadeven dogovor in je črnogorska vlada zakonsko predloga takoj potem predložila parlamentu, ki jo je tudi sprejel. Krivda na konfliktih leži torej vsekar na turški strani, oziroma na prejšnjem mladoturškem režimu. Konflikt je zavzel dandanes že take dimenzije, da sta obe vladi pomnožili svoje čete na meji. Črnogorski vojaki so šli čez mejo in zavzeli turško obmejno trdnjavo Berane, da tako prisilijo Turčijo, da tako verificira sklep o ureditvi turško-črnogorske meje. Velevalisti so sicer Črnogoro opomnili, naj ne gre predaleč, toda črnogorska vlada je opomin odločno odklonila. Turčija pa je radi tega koraka velevalisti dobila še večji pogum. In tako se lahko vsak čas zgodi, da pride med Turčijo in Črnogoro do vojne. To bi se gotovo tudi že zgodilo, ako bi se velevalisti ne bale, da bi se v tem slučaju dvignili vsi, ki so stoletja prenašali težki turški jarem.

*** Poslanik Ugron v avdienci pri cesarju.** Cesar je sprejel v sredo avstro-ogrsko poslanika v Belgradu, grofa Ugrona v posebni avdienci, ki je trajala nad eno uro. Ugron je informiral cesarja o položaju na Balkanu in o stališču srbske vlade napram Berchtoldovemu predlogu. Izjavil je, da so v Srbiji sprejeli Berchtoldov predlog zelo simpatično. Kar se tiče položaja na Balkanu, je poslanik Ugron mnenja, da situacija ni ravno preveč nevarna in da je on brez vsakih skrbi odšel na dopust. Avdiencia pri cesarju je trajala nad eno uro.

*** Dogodki na Kitajskem.** Usmrtitev generalov Čengovna in Čengfengja na ukaz predsednika kitajske republike Juansikaja je vzbudila med kitajskimi revolucionarnimi krogi velikano razburjenje, ki se je še povečalo, ko so se razširile vesti, da je bil umorjen po naročilu Juansikaja tudi voditelj republikanskega gibanja, dr. Sunjatsen. No ta vest se je takoj izkazala kot neresnična. Vendar pa je gotovo, da je v parlamentu močna opozicija proti predsedniku Juansikaju. Dr. Sunjatsen je Juansikaja vehementno napadel radi njegovega samoblastnega postopanja. Vlada je sicer predložila parlamentu dokazila o krivdi obeh usmrčenih generalov, toda parlament je vse dokazovanje odločno odklonil.

*** Ruski državni proračun.** Po ruskem proračunu za l. 1912. so proračunjeni redni dohodki na 2,896,519,216, a redni izdatki na 2,669,941,806 rubljev. Izkazuje se torej prebitok v znesku 226,577,455 rubljev. Izvanredni dohodki so proračunjeni na 5,400,000 rubljev, katerim je treba še prišteti 100 milijonov rubljev iz gotovine državnih rent. Izvanredni izdatki so proračunjeni na 331,977,455 rubljev.

DOPISI.

Iz Središča. (Na naslov knezoškofa lavan-tinskega v Mariboru.) Res bi bil že skrajni čas, da bi pri nas nastal red v vsem življenju. Pa kaj, ko nam cerkvena oblast pusti kot kaplana politikujočega petelina, ki že več ne ve, kako bi netil še bolj prepri in nezadovoljnost med župljani. Raz leco imenuje naprednjake, ki hodijo na božjo pot, hince, poštene napredne liste imenuje nesnage, v šoli razlaga otrokom o liberalizmu in liberalnih časnikih, če hodi na spoved, ne vidi tistih vernih klečecih, ki čitajo

prvotni preteči nastop se je umeknil previdni opreznosti.

»Baron Straubenthal ne sprejema posetov ob tako pozni uri,« je izpregovoril v najčistejši francoščini.

»Le sporočite svojemu gospodarju, da sem prišel stoinsot milij daleč, da ga vidim, in da se ne dam odgnati kar tako,« ga je zavrnil moji tovariš, in priznati moram, da niti jaz ne bi bil mogel izreči teh besed z boljšim glasom in nastopom.

Mož naju je pogledal potuhnjeno in se pocukal v zadregi za črne brke.

»Ali ne bi prišla gospoda rajša jutri,« je dejal nati. »Povem vama po pravici, da ga ima baron ob tej uri navadno že par kozarcev pod kučmo in da takrat ni prijeten družabnik.«

Ob teh besedah je nekoliko odprl vrata za sabo; v soju svetiljke sem zagledal še troje divjih dedcev. Tudi med njimi je držal eden orjaškega psa. Duroc je moral opaziti to; a ni se brigal, marveč je odrinil možaka stran in rekel zapovedujoče:

»Dovolj čevkanja; govoriti hočem z vašim gospodarjem.«

Samozavestno vedenje mladega častnika je očividno navdalo dedce z respektom, kajti umeknili so se s poti. Enega izmed njih je udaril Duroc po rami ter mu ukazal, kakor da govori s svojim lastnim slugo:

»Vedite me k baronu!«

Mož pa je skomizgnil z ramami in zamrmral nekaj po poljski. Zdelo se je, da je zmogel francoščine samo tisti, ki nama je bil odklenil; on je tudi zdaj pristopil k nama ter dejal s čudnim nasmehom:

»Naj se torej zgodi po vaši volji, če že hočete videti barona. Toda spominjali se me boste in želeli, da bi bili ubogali moj svet.« (Dalje.)

doma slučajno tudi napredne liste, mladeži kratki s pozno v noč trajajočimi vajami potrbni počitek in zdravje ter pripravljali s tem, da se vračajo v temni noči dekleta in dečki na svoj dom, gladek in sklizek pot raznim dogodoljajem, on sam pa prihaja skoraj noč za nočjo po 11. uri domov. Po fari se govori, da starih in grdih žensk kaplan ne mara več spovedovati, da jim baje odveze ne more dati. Čudno! Za stare in grde je gospod župnik, za mlada in brhka dekleta pa g. kaplan. — Med ljudstvom vre, na to opozarjamo g. knezoškofa. Svoje ure iz verouka g. kaplan zanemarija. Ali za njega ne velja učni načrt, sklenjen pri sinodi? On ne pozna nobene avtoritete oziroma je ne spoštuje, on pozna le svojo politično strast. Mi hočemo kaplana, ki se bode ravnal po svojem poklicu, ki bode duhovnik, pa ne strankar, ki mu celo cerkev in Marijin praznik služi v zabavljanja in žalitve napram veliki, pretežni večini župljanov. Pozivljamo tem potom cerkveno oblast, da napravi temu neredu v kratkem konec; če ne, rodile se bodo neprijetne posledice, za katere pa ste odgovorni tisti, ki kažete našemu kaplanu tako grdo, ostudno pot hujškanja, puntanja, žalitve, zastrupljanja srca in duše naše nedolžne dece, up starišev. — Mi želimo mir, ker hudo je življenje.

Št. Pavel v Savinjski dolini. Čebelarstva podružnica za Savinjsko dolino je priredila 15. t. m. tri poučne shode in sicer prvega ob treh popoldnih pri Klinecu v Seščah, kjer je predaval potovalni učitelj g. Černeč o splošnem pomenu umne čebelarje, zlasti pa v kmetijskem in vzgojevalnem oziru. Drugi shod je bil ob petih pri Jožefu v Dolenjavi, kjer smo zlasti občudovali njegove vzorne panje po novih sistemih in lep, čeden čebelnjak. Nato smo se zbrali pri podružničnem tajniku gosp. Pečarju. Tu smo demonstrirali z jednim Gerstungovcem, a gosp. Piki pa je izmetaval med. Konečno je vspodbujal gosp. predsednik Černeč k udeležbi na čebelarški razstavi. Tajnik gosp. Pečar se zahvali za krasno udeležbo — bilo nas je nad 50 — gospodoma Černeču in Pikiču pa za njun nad triurni trud.

Braslovce. Precej, ko je začel eš eno novo vzbujeni »Sokol« res vidno napredovati, smo sklenili, da bomo naredili dne 1. septembra s pomočjo sosednjih bratskih društev velik javen nastop združen v veliko vrtno veselico. Sklenili smo in tudi poskrbeli bomo, da bo naša slavnost takšna, kot je še ni videl naš trg. Med prekrasnimi šotiri na prostornem Baševem vrtu bo stalo tudi jezero (ribnik g. Vrankoviča), na katerem se bomo lahko vozili s čolni. Jednako bo mikal občinstvo začarani vrt. Opozarjamo še enkrat, da se obdaruje 6 najboljših telovadcev in pri volitvi najlepše prve tri dame. Obiščite nas torej vsi sloji tako, kot so v sokolskih društvih zastopani vsi sloji.

Iz Podsrede. (Slavnost stoletnice obstanka ljudske šole dne 18. avgusta.) Na predvečer so tržani mično razsvetili trg, domača požarna bramba in tamburaši pa so priredili mirozov po trgu in igrali pred šolo ter sredi trga pod lipo. Zelo mnogo se je nabralo občinstva, kateremu je prireditev vrlo ugajala. — Slavnosti stoletnice se je udeležilo izredno veliko domačega ljudstva in gostov iz Kozjega, Št. Petra, Buč, Bizeljskega ter drugih krajev. Nadučitelj g. Majer je v svojem spominskem govoru prav umestno povdarjal potrebo in pomen šole sploh in v kratkem podal zgodovino domače dvorazrednice. Nato je nastopila šol. mladina z deklaracijami, dvogovori in petjem. Med posameznimi točkami so igrali tamburaši. Igralci igrice »Darežljivi otroci« in »Kaznovani šaljivci« so zelo dobro nastopili, istotako je občinstvu prav dobro ugajal nastop šestih mladih goslic. Najnovejša Kosijeva spevoigra »Kosova gostija«, katero so peli solariji in spremljali tamburaši, pa je poslušalce kar iznenadila. — Vsa prireditev se je izvršila v najlepšem redu in ostane v spominu nele šolski mladini, ampak vsem mladino ljubom. — Za pogoščenje šolskih otrok so veliko prispevali: knez H. Windischgrätz, oskrbnika gg. K. B. Kern v Podsredi in J. Levstik na Bizeljskem ter gg. župnika J. Cerjak v Rajhenburgu in J. Krohne v Podsredi. Iskrena hvala jim!

DNEVNI PREGLED.

Skislanje možgan. Ljubljanski kazinotje menda res nimajo drugega opravila nego po graških listih blatiti Slovence in polniti predale nemške kloake »Grazer Tagblatta« in njega priloge nemških »Štim« iz Kranjske. Kakor srajčniki kriče izza plotu na Slovence. Vedno se pa zavijajo v plašč patriotizma. Pozabili so že namreč menda ljubljanski Nemci, kako so na kazinskem vrtu demonstrativno teptali cesarsko zastavo in v zeleni sobi, na čelu jim c. kr. profesorji, demonstrativno slavili Bismarka. Da pogrejmemo »moralo« teh gošpodov, naj jih spomnimo na dogodke v vili pod Rožnikom. Vsekar so to elementi, ki zaslužijo zaupanja »Grazer Tagblatta«. Ti elementi opisujejo »Dan« v zadnji številki »Grazer Tagblatta« s sledečimi besedami: »Vodilni organ nove serbofilske hiperradikalne, revolucionarne, slovenske stranke, ki je izšel iz od srbskega časopisnega fonda subvencioniranega »Jutra«. — Menda nima skisanih možgan le dopisnik teh oslovskih izvajani, temveč tudi uredniki »Grazer Tagblatta«, ki taka izvajanja priobčjujejo. Nemškemu »kulturvolku« pa čestitamo, ker je dosegel s tem rekord svojih »kulturnih« dejanj.

Denarna stiska kranjske dežele mora biti res velika. Maja meseca vršila se je vrtnarska enketa, katere udeleženci so imeli dobiti za potne in druge stroške skupno 500 K. Udeleženci so takrat bivali dva dni v Ljubljani in imeli naravno — precej izdatkov — denarja pa malo! No — dežela kranjska pa je imela tega še manj ker ni zmogla takrat tistih 500 K, ampak jih je mogla utrpeti šele po — 2 mesecih! Sicer pa naj bodo udeleženci veseli, da so sploh kdaj prišli do teh kron!

Zakaj je toliko vršča radi imenika Slomškarjev. Ako se je po celi Kranjski nabiralo Slomškarje tako kakor v litjskem okraju, potem bo verodostojnost imenika zelo malenkostna. V imenovanem okraju je to delo opravil oni J. P., ki je bil že liberalce, socialen demokrat in na Stajerskem baje nemškutar. Nekaterim učiteljem celo odločno naprednim, je poslal dopisnice z približno to vsebino:

Velečena gospodinja! Vabim Vas, da vstopite v »Slomškovo zvezo«. Ako ne dobim v 48. urah negativnega odgovora, Vas vpišem. Kot negativen odgovor smatram tudi vrnjeno to dopisnico. St. Vid pri Zatičini... J. P. — Ako n. pr. učiteljica, ki bi mogla prejeti to laskavo vabilo, ni bila doma, je bila v 48. urah Slomškarica. Kaj takega je pač zmožen le človek »hiperštrebarskega« duha, kakor je omenjeni P.

Proti smrtni kazni je protestiral v ponedeljek v Pragi narodno-socialno delavstvo na velikem shodu, na katerem so govorili poslanec Choc, Trnobransky in učitelj Šik. Shod je bil zelo množično obiskan, posebno mnogo je bilo mladine. Na shodu se je sprejela sledeča resolucija: Češka delavska narodno-socialna mladina združena na javnem shodu dne 19. avgusta izraža svoje najgloblje in najiskrenejše simpatije bratskemu hrvatskemu narodu, ki ga vladne pokveke težko preganjajo. Posebno vroče pa stiska roko hrvatski mladini, na katero najbolj pada jeza blaznega Cuvaja. Smrtno kazen obsoja sploh kot največji madež XX. stoletja — smrtno kazen o Jukičevem procesu pa še posebej. Vsem, ki so se postavili ob stran tiranskega Cuvaja in izpolnjujejo njegove zločinske namene — izraža svoje največje zaničevanje. Češke poslance pozivamo, da se takoj pridružijo akciji, ki so jo začeli jugoslovanski poslanci za to, da se proces revidira. Naj živi združenje vsega slovanstva, naj živi hrvatska mladina. — Po shodu je prišlo na Vavčavskem trgu do demonstracij na kar so se zborovalci razšli.

Opozorjamo še enkrat vse Slovence, ne kupujte onih kričečih sokolskih razglednic, ki jih ni izdala nobena sokolska župa ali sokolsko društvo. Tako židovsko blago le zlorabi sokolsko misel za to, da tujci bogate. Poglejte na vsako sokolsko razglednico, kdo jo je založil. Opozorite svoje prijatelje, da naj ne kupujejo židovskega blaga, ki kriči v slovenskih ali sokolskih barvah.

Padeč, ki je povzročil smrt. V Radovljici je včeraj Ivan Pretnar padel s hodnika prvega nadstropja tako nesrečno, da se je ubil. Znan je bil po okolici pod imenom »Šivčev Johan«. On je brat bivšega posestnika Pretnarja v Radovljici. Po smrti istega, je pomagal gospodari pri isti hiši, katere gospodinja je sedaj posestnica Minka Pretnar. Ponesrečenec je bil priden in jako delaven človek. Padel je štiri metre visoko na kameniti tlak dvorišča. Razbil si je pri padcu glavo in je bil takoj mrtev.

Čisto po kranjskem vzoru. Glasilo češkega učitelstva prinaša sledečo zanimivo vest, ki diši precej po kranjsko: »Občinski svet v Brezini je prepovedal tamošnjemu učitelju ob nedeljah sekati les.« Učitelj je opravljal to delo ob nedeljah zgolj radi tega, da je imel še nekaj postranski zaslužek, ker ne more shajati z dosedanjim plačo. Mogoče doživimo tudi pri nas kmalu take zanimive krščanske dekrete.

Na realki v Gorici so razpisane štiri sruplature in sicer iz sledečih predmetov: francoščina v zvezi z nemščino, slovenščina ali laščina, — zgodovina-zemljepisje — opisna geometrija — prostoročno risanje. Prošnje se morajo vložiti pri ravnateljstvu c. kr. realke v Gorici najkasneje do 28. avgusta.

Drobilž iz Stajerske. V Gradcu je umrl 20. t. m. vseučilišni profesor dr. Rud. Hoernes, znani geolog in paleontolog. — V Mariboru se je poročila gđc. Ana Ilger, hčerka urarja in elektrotehnikarja, z g. Ivanom Kočvarjem, uradnikom zagrebške podružnice avstro-ogrsko banke. — Tečaj za uporabo sadja in zelenjave se vrši od 16. do 21. septembra na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru. Tečaj je brezplačen. Udeležijo se ga lahko 30 ljudi. Prijave je poslati do 10. sept. na zavod. — Avtomobil je povozil 15. t. m. na državni cesti pri Petrovčah hlapca Janeza Mavca iz Arjevsi. Zlomilo mu je desno nogo. — Utonila je 17. t. m. pri kopanju v Savinji žetna hčerka nočnega čuvaja, Marija Stamol na Polzeli. — Požar. Dne 19. t. m. je v Gor. Radvanju pri Mariboru v Breznikovem gospodarskem poslopiju izbruhnil požar, ki bi bil lahko postal za kraj usodopoln, ker so hiše blizu skupaj in skoro vse s slamo krite. Prvi so bili na licu mesta šolski fantje, ki so pod vodstvom nadučitelja hitro pripeljali požarniško brizgalnico in obvarovali sosedino s slamo krito poslopje. Kmalu nato so prihiteli razne požarne brambe in požar omejile. — Nepredvidna kupčija. Krojaški pomočnik Filip Škore v Mariboru je hotel 19. t. m. prodati svoje kolo in se je spustil na Tržaški cesti z nekim neznanim človekom v kupčijo. Ko mu je prepusil kolo za vožno poskušnjo, je neznanec s kolesom izginil proti Težni in ga ni bilo več nazaj. — Cesarstvo zastavo je 18. t. m. ob 9. uri zvečer strgal delavec Mihael Vodeb pri Bobnarju v Spodnji Hudinji pri Celju. — V Spodnjih Lazah pri Konjicah so zaprli posestnika Florijana Lamprechta zaradi suma, da si je sam zažgal hišo. — Obsojena je bila 17. t. m. pri okrožni sodnji v Celju natakarka Amalija Arlič, ki je — kakor smo poročali — dne 7. t. m. kmečkemu fantu Francu Stineku v Slov. Gradcu izmaknila 320 K, na 2 meseca težke ječe. — Poroka. Poročil se je v Ptuj g. Ciril Bobič, učitelj pri Sv. Barbari v Haložah, z gđcno. Eno Trstenjakovo, učiteljico istotam. — Slovenska Bistrica. Tu so v petek pogorela poslopja posestnika Škerbiša. Baje je zažgala mačka, ki se ji je vnela dlaka in je zbežala goreča v hlev. Tisti večer so se vnele saje v Štepičnikovem dimniku, ogenj so zažigali. — Nova Štifta pri Gornjem

gradu. Tu se je 19. t. m. poročil kmečki mladenci Franjo Kuhar z vrlo narodno mladenko Nežiko Jerina. Obilo sreče! — Pri Malincedelji blizu Ljutomer je 20. t. m. zgorole gospodarsko poslopje posestnice Cile Veselič v Morivcah z živino vred. Zažgala je hudebna roka.

Iz strahu pred porodom se je zastrupila žena delavca Artona. Radosten dogodek se ji je zdel nekaj tako težkega, da je obupala in je zavžila žvepla in fosfora, ki ga je nstrgala s 3 škatljic žveplenk. Spravili so jo v bolnico, kjer so ji rešili življenje.

Velika tramvajska nesreča v Napolju. V torek se je dogodila v ulici San Gennaro v Napolju ob sedmi uri zjutraj velika tramvajska nesreča. Ko je vozil električni voz po klancu, ki se nahaja na dotični progi, so nenadoma izpuštile zavornice in dva tramvajska vozova sta se med silnim ropotom spustila slepo po klancu nizdol. Več oseb je med to mrlično vožnjo in napol svestnem stanju poskakalo iz vozov in se težko poškodovale. Ko sta vozova pridrvila na ravno, sta se zaletela v tankaj stoječi tretji voz. Vsi trije vozovi so se ob sunku razsuli. Kup razvalin je zapril prečno ulico de la Torre. Na mestu nesreče je ležalo 29 oseb težko ranjenih in štirje mrtvi.

Se nekaj o tatvini v reški trgovini Marsiola. Pred kratkim smo javili, da so neznan lopovi vneli v reško trgovino Marsiola in odnesli stvari v skupni vrednosti 300 K. Kot osumljene so prijeli 15letnega Adolfa Jurkoviča, elektrotehniškega vajenca v Reki in ravno toliko starega Ljudevita Milčica. Pri zaslišanju sta mlada tatova hudodelstvo priznala in izpovedala tudi, da sta pred štirimi meseci ukradla v kinematografu »Sole« aparat za čiščenje zraka vreden 60 K, a pred mesec dni v trgovini Schramucich štiri pare čevljev. Razen tega sta na sumu še radi mnogih drugih manjših tatvin. Ukradenih stvari in več drugih predmetov so še našli v njunem stanovanju. V trgovino sta vnela s pomočjo ponarejenega ključa. Policija misli, da imata mlada tička še več enako vrednih tovarišev in pomagačev in se nadeja, da bodo tudi ostali kmalu v rokah pravice.

Žalosten konec cerkvenega žeganja. V ponedeljek zvečer sta se sprla po neki cerkveni slavnosti v salburški vasi tik bavarske meje 27letni posestnikov sin Jože Ebner in kmet Jakob Eder zaradi neke malenkostne stvari. Iz krme sta se podala na cesto, kjer je Eder potegnil nož in prerezal svojemu nasprotniku veliko žilo na desni strani vratu. Ebner je čez nekaj trenutkov izdihnil, a Ederja, ki je poskušal zbežati, so prijeli orožniki.

Novi stokronski bankovci. Vodstvo avstro-ogrsko banke na Dunaju je sklenilo v kratkem izdati nove stokronske bankovce, ki bodo preprostejši in enostavnejši kakor dosedanj. Na ta način hočejo tudi spraviti iz prometa falziifikate starih bankovcev, ki so jim prišli pred kratkim na sled. Dosedanja vrsta teh bankovcev izdajajo šele od 22. avgusta 1910, torej bodo imeli jako kratko življenje prav kakor se pravi, »denar ima polzek rep«.

Granata eksplodirala. V tvornici Wöllersdorfa je eksplodirala 20. t. m. 9 cm dolga granata, ko so jo jemali narazen. En delavec je bil težko, dva lahko ranjena.

Hribolazec ponesrečil. Preteklo nedeljo se je podal tajnik Dittmann iz Monakova v pogorje Wetterstein. Na Dreitorspici je nenadoma padel z zapadnega vrhunca in se ubil.

Nezgoda pri častniški dirki. Pri zadnji dirki dragenskega polka v Brixi se s konjem vred padel na tla poročnik Ellmayr v. Westenbrugg, ko je ravnokar prišel do cilja. Dobil je več poškodb na plečih. Njegov brat, nadporočnik Wilibald, ki je jahal za njim, se ni mogel več umakniti in je ravnokar padel ter si zlomil nogo nad stegnom.

Nijorški policijski škandal. Igralec Shepps je priznal, da je bil Beckerjev pomagač in je po njegovem nalogu izplačal morilcu denar.

Deklece v plamenu. V Krnjevu na Hrvaškem je odšla žetna Nerina Stefanuti iz hiše in se je začela igrati z ostalimi otroci prižigajoč vžigalice. Naenkrat se je dekletcu vnela obleka in v hipu je bilo celo majhno bitje v plamenu. Bila je kakor prava živa baklja. Na silen krik so prihiteli k nji otroci, prišla je tudi mati, ki je bila ob pogledu na nedolžno žrtev vsa iz sebe. Vrgla se je na gorečo hčerko in je s svojim telesom pokrila plamen. Ubogega otroka so takoj odpeljali v bolnico, ali bo bržkone vsak trud, da ga rešijo pred smrtjo, brezuspešen.

Zbežala od doma. Tržaška policija je javila reški, da je bržkone ušla tjakaj z nepoznanim človekom Marija Mirkič, hči advokata Mirkiča.

Nesreča s koso. Dne 16. t. m. je postal posestnik Franc Ojsteršek v Žepini svojo 13letno hčerko Anico na travnik, da bi nakosila trave za živino. Deklica je poklicala seboj 9letno Nežiko Pangerl. Ko je Ojsteršek podirala travo je pozabila, da stoji za njenim hrbtom mala Nežika in ji je zamahnil s koso prerezala levo spodnjo stegno prav do kosti. Poklicali so takoj zdravnika, ki je težko ranjeni deklici dal prvo pomoč.

Smrt pod vlakom. Zadnje dni je zašla mlada, elegantno oblečena dama na postaji podzemeljske železnice v Londonu na tračnice, pri čemur se ji je zataknil čevljev med tračnice, da ni mogla takoj potegniti iz njih noge. V tem je pridrdral vlak, ki je vjeto damo podrl na tla in ji odtrgal roko. Bila je tako poškodovana, da je od poškodb umrla. Po pismih, ki so jih našli v njenih žepih, sodijo, da je bila ponesrečenka Nemka.

Rozkrinkanje čarovnika. V Kristijaniji so razkrinkali glasovito angleško spiritistično medija Wriedt, ki je prišla nedavno iz Anglije, da bi razkazovala svojo skrivnostno umetnost. Wriedt je voditeljica spiritistične pisarne »Julia«, ki jo je ustanovil William T. Stead, ki je izgubil življenje ob znani morski katastrofi ladje »Titanica«. Wriedt je pred nekaterimi

tedni vzbudila v srcih londonskih špiritističnih vernikov velikansko senzacijo z znanstvenimi in filozofskimi razgovori z duhom iz drugega sveta poklicanega Steada. Tudi v Kristijaniji je vzbudila silno zanimanje s sejami, ki so se pa vršile v prisotnosti znanstvene komisije, v kateri je bil tudi slavni fizik profesor Birkeland. Wriedt se je navadno razgovarjala z duhom s pomočjo velikih plehastih cevi, ki so stale sredi sobe. Ko je Birkeland pred kratkim začutil med slavnostno sejo male eksplozije v cevi, je naenkrat prižgal električno luč in krčevito zgrabil dotično plehasto cev, dasi se je Wriedt besno temu protivila. Ravnokar je priobčil Birkeland rezultate svojih preiskav in rdi brez ovinkov, da je Wriedt navadna sleparja. V plehasti cevi je profesor našel lyco-podium in vodo, kar je pri eksploziranju povzročalo prasketajoč šum podoben šepetanju. Svetle duhove je delala špiritistka s pomočjo fosforiscirajočega pregrinjala in glasovito padanje cvetja iz zraka, kakor tudi druge coprnje je razložil profesor kot čisto naravno žepno igrarijo. Wriedt je na ta razkritja nemudoma obrisala kristijanjski prah s svojih čevljev in jo popihala nazaj v London, kjer bo bržkone našla več lahkovernih vernikov.

Mlad vojak izgubil oko. V Karolinškem Dolu na Češkem sta se igrala prošli terek dva dekca »mlade vojake«. Pri tem je 12letni poveljnik Karol Kopiva tako nespretno sukal leseno sabljico, da je tovarišu Jožetu Malz izbil oko.

Nesreča pri podiranju hiše. V Brnu na Moravskem so 20. t. m. podirali v Ferdinandovi ulici hišo. Nenadoma se je porušil zid in je zakopal pod seboj štiri delavce. Dva sta bila pod razvalinami težko, a dva lahko ranjena.

Samomor starega para. V skromnem stanovanju v Vratislavovi ulici na Višegradu sta živela dva stara človeka že 40 let v skupnem gospodarstvu. Imela sta malo branjarijo in sta od nje živela. Njemu je bilo 61 let, njej pa 81. Oba sta bila ločena, ona od svojega moža, on od svoje žene in sta živela tako, ker se nista mogla poročiti. V sredo je bila trgovina zaprta in iz zaprtega stanovanja so zaslišali prebivalci dva strela. Ko so vdrl v sobo sta bila že oba mrtva. Pripoveduje se, da so njima odpovedali stanovanje in da ju je to gnalo v smrt. Mož je zapustil na mizi natančen račun svojega premoženja in dolgov, iz katerega se vidi, da nista živela v bedi, ampak da so ju druge okolnosti prignale na nesrečno misel. Morebiti je v vsem le tragika starosti.

Krvava drama dveh mladih zaljublencev v hotelu. Ponoči od torka na sredo sta prišla v neki hotel v Nulih dva mlada človeka in sta si vzela stanovanje. Njemu je bilo 24 let, ona je bila nekoliko mlajša. Spala sta celo dopoldne; ob pol 12. uri pa so slišali uslužbenci naenkrat dva strela v sobi, kjer je prebival mladi par. Ves hotel je letel vkup. Vdrl so vrata in so našli mlada človeka ustreljena. Ona je ležala na tleh poleg postelje s prestreljenim sencem, poleg nje je ležal mladi mož z izstreljenim samokresom v roki. Poklicali so takoj rešilno postajo. Oba zaljubljenca sta še dihalo in sta bila v nezavesti. Odpeljali so ju v bolnico. Na mizi je ležalo odprto pismo, ki ga je mladi mož pisal svojemu očetu. V pismu pravi: Dragi oče, kličem vam zadnji zbogom. Bodite tako prijazni in plačajte dolg, ki sva ga v hotelu napravila. Vaš Ernst Müller. Poleg tega pisma je ležalo še drugo zaprto pismo, ki ga je pisala nesrečna deklica svojim staršem. Vzrok samomora je nesrečna ljubezen, ker so njima stariši branili, da bi se vzela.

Najstarejši študent na svetu. Ameriški listi javljajo, da se je vpisal na poljedelsko visoko šolo v Pattsburgu 81letni Robert Shaulington, ki je brez dvoma najstarejši kolega na tej univerzi, ako ne sploh na celim svetu. O njegovem življenju bi se dal napisati cel roman, a mi navajamo le v kratkem njegove doživljaje. Še kot mal dečko je všel Robert svojim staršem in stopil v službo na neki ladji. Ko je bil star 21 let je odšel v Kalifornijo kopat zlato in v 24. letu je bil že zelo bogat. Z denarjem se je vrnil v svojo domovino na Angleško, da bi osrečil in pomagal siromašnim staršem. Prišedši domov je pa našel v rojstni hiši same neznane ljudi, ki so mu povedali da so njegovi starši že zdavnaj pomrli. Silno potr nad to vestjo je odšel zopet v Ameriko z namenom, da si kupi tam posestvo. Na morju so pa njegovo ladjo zajeli morski roparji in so mu vzeli vse, kar je imel. Golih rok se je nato ponudil roparjem, da ga vzamejo v službo. V roparski družbi je bil štiri leta. Tedaj so pa Angleži napadli roparsko ladjo in jo potopili. Sharlington in še nekaj tovarišev so vjeli in jih spravili na angleško fregato. Sharlington je bil v bitki ranjen in bi ga bili imeli po okrevanju izročiti vojnemu sodišču nakazen. Med boleznijo se je pa na fregati usnil z ženo skladiščarja, ki mu je pomagala uiti. Nato je živel par let kot kurjač na raznih ladjah, kopal je zlato v Avstraliji, pozneje se je udeležil državljanske vojske, a l. 1863 je postal kmet in se je oženil. Letos je pa prodal posestvo in se vpisal v ime-novano šolo. Počuti se še prav dobro kakor človek pri 50 letih in namerava po končanih študijah kupiti večje posestvo v Evropi. Upa, da bo še 10 let lahko delal.

Ljubljana.

— Spored porotnih obravnav pri tukajšnjem deželnem sodišču za tretjo porotniško dobo, ki se prične v ponedeljek, dne 26. avgusta: Jožef Logar, zažig in Janez Marinko, spolsko prisiljenje. V torek dne 27. avgusta: Martin Frank, umor in Frančiška Rink, detomor. V sredo, dne 28. avgusta: Matija Sintič, zloraba uradne oblasti in Janez Podobnik, nezvestoba. V četrtek, dne 29. avgusta: Ivana Hrib, detomor; Jernej Eržen, spolsko prisiljenje. V petek dne 30. avgusta: Franjo Hirschman, poneverjenje, in v soboto dne 31. avgusta: Tiskovna pravda proti Mihi Moškercu in Srečko Magoliču.

Priprave za vseslovenski cvetlični dan so v polnem teku. Oklici podružnicam C. M. družbe in sokolskim društvom po vsem Slovenskem so že razposlani. Važno je sedaj, da se v vseh krajih osnujejo krajevni pripravljalniki odbori za cvetlične dneve. O bistvu in pomenu »cvetličnih dni« izide v kratkem po slovenskih listih večji sestavek, ki bo vseboval potrebne informacije za to prireditve. Kjer se sklene prirediti cvetlični dan, naj se ne pozabi takoj to sporočiti »centralnemu odboru za vseslovenski cvetlični dan« v Ljubljano, (Narodni dom). Dosedaj se je kot prva prijavila za prireditve cvetličnega dneva CM, podružnica in sokolsko društvo na Viču pri Ljubljani. Naj povsod brez odloga slede temu vzgledu; kajti cvetlični dnevi po vseh slovenskih krajih se morajo vršiti od 1—8. septembra. V Ljubljani pa bo cvetlični dan v soboto 14. septembra popoldne in vso nedeljo 15. septembra. Rodoljubke po deželi že sedaj prosimo, da nam bl v Ljubljano poslane svežih cvetk v taki množini kakor lani. Vsak naj bo prepričan, da se žrtvuje najkoristnejšemu narodnemu delu, če sodeluje pri cvetličnem dnevu.

Za izlet v Trst s posebnim vlakom iz Ljubljane dne 1. septembra t. l. o priliki petletnice N. D. O. vlada zelo veliko zanimanje. Vse govori o tem izletu. Po dosedanjem zanimanju soditi, se bo prigrisalo dovolj udeležencev. Zelo važno pa je, da se pravočasno priklase vsi, ki se mislijo peljati v Trst s posebnim vlakom, da se lahko vse uredi. Vožnja se posebnim vlakom v Trst in nazaj ter tudi brezplačna zabavna vožnja s parnikom po morju bo stala za III. raz. 6 do 7 K, za II. raz. pa 10 do 11 K. Cene se še določijo. Čim več bo udeležencev, tem nižje bodo cene. Priglasite se torej kmalu, da se vse vsaj približno, s kolikim številom izletnikov se lahko računa. Priglasje sprejme društvo »Bratstvo« v Ljubljani, Nar. dom; čez dan od 9. zjutraj pa do 6. zvečer daje pojasnila in sprejema priglasje predsednik g. Trampuž v Ljubljani, Francišanska ulica 12. I. (poleg uredništva »Ilustrovanega Tednika«.) — Dne 1. septembra bo v Trstu slavlje slovenskega delavstva; kdor čuti z njim bo pohitel ta dan tja dol na obal sinje Adrije, da tako počasti dan zavednega slovenskega delavstva.

Opozarjamo na veliki mladinski shod, ki ga sklicuje društvo »Bratstvo« v Nar. dom v Ljubljani v nedeljo 25. t. m. ob 10. uri dopoldne. Zavedna slovenska mladina, udeležite se ga!

Gorenjska Sokolska Župa pozivlje vse one, ki imajo predložiti kakke račune tičoč se blejskega zleta z dne 15. avgusta t. l., da to store najkasneje do 30. t. m., ker se na pozneje došle račune ne bodo oziralo.

Totedenska številka »Slovenskega Ilustrovanega Tednika« je posebno znamenita, priobčuje slike o dveh slovanskih ministrih Vladislavu Dlugoszu in dr. Otokarju Trnki, ki sta obiskala vrh Triglava. Znamenite so slike: Kredarica z Malega Triglava in Veliki Triglav ter ministra s spremstvom ob Aljaževem stolpu vrh Triglava. Nadalje priobčuje zanimive slike z veselice mariborskega slov. trgovskega in obrtnega društva (3 slike), o sokolski slavnosti v Opatiji (2 slike), o blagosloavljanju nove brizgalne v Mojstrani in na naslovni strani je interesantna slika, kako izlagajo v zabojih poslane velikanske kače in jih prenašajo v Hagenbeckov zverinjak v Berlinu. — Priporočamo vsem, da naroče »Slov. Ilustr. Tednik«.

Domobranskega prostaka c. kr. 5. domobranskega polka v Pulju Nikolaja Jedelnice, o katerem smo včeraj poročali, da je v blaznosti zadal železniškemu prometnemu uradniku v Borovnici z bodalom tri zabodljaje, so sedaj, kakor čujemo, iz ljubljanske garnizijske bolnišnice s spremstvom prepeljali v graško vojaško bolnišnico.

Tatvina. Včeraj je neka gospa poslala v Križevniški ulici Sletnega Cirila Petana z loncem po juho ter mu dala v denarnici bankovec za 20 K. Ko pride dečko v gostilno in za-

lhteva juhe, postavi lonec na stol, pusti v njem denarnico z denarjem, sam se pa obrne proč. Ko ga gostilničarica vpraša po denarju, hoče vzeti deček denarnico z lonca, a je ni bilo. Seveda je obema zdela zadeva takoj čudna, a je bila naglo razvozljana. Poleg lonca se je sukala neka neznana ženska, katera je pa takoj odšla, ko je deček postavil k nji posodo, — seve z denarnico in denarjem.

Kinematografi »Ideal«. Danes v petek, dne 23. avgusta specialni večer: 1. Slike iz spodnjega Pincgaua. (Potovalna slika). 2. Ne-ljuba žena. (Komično). 3. Sreča v nesreči. (Drama). 4. Teddy dobi obisk. (Velekomično). 5. Spreten mož brez rok. (Interesantno). 6. Roman izgubljenega. (Zanimiva drama, samo zvečer). 7. Oklopica pri pomorskih manevrih. (Lep naraven posnetek). 8. Fric skrbi za svojega očeta. (Velekomično. Igra letni Abelard). — Jutri v soboto »Črna mačka«. Učinkovita drama v 2. delih. V torek »Zabava krinke« z Henny Porten.

Zamenjeno. Pri sokolski veselici na Bledu sta bili v paviljonu za jestvine zamenjeni dve pelerini. Oni, ki so jih zamenjali, naj jih blagovolijo zopet zameniti za svoje pri g. Gradšarju, kleparskem mojstru v Ljubljani, Selenburgove ulice 6.

K rodbinski tragediji na Bledu.

V številu rodbinskih tragedij, ki se danes povsod posebno po mestih pogosto ponavljajo, je blejska tragedija nekaj strašnega. Šele sedaj se je pokazala v vsej svoji grozovitosti. Nesrečna mati je namreč po groznem zločinu ostala v hiši, ki je bila prizorišče groznih dogodkov. Poročali smo zadnjič, da ljudje niso vedeli, kam je izginila mati, ki je končala na strašen način življenje štirim svojim otrocičem. Eni so rekli, da so jo videli bežati proti jezeru, drugi so mislili, da je izginila v gozdove. Res so jo iskali v jezeru in v gorskih lesovih toda zaman. Med tem pa je bila mlada žena skrita v hiši na senu. Blazna mati je iz svojega skrivališča opazovala kako prihajajo ljudje od vseh strani kropit njene mrtve otročiče. Slišala je lahko šum okoli hiše in jokanje onih, ki jim je segla grozna nesreča v dno srca. Nihče ni mislil, da je nesrečna mati doma pod streho. Čudili so se le, ko so zapazili, da je zmanjkalo kruha in mleka. Ob času, ko ni nihče slutil je prišla žena iz svojega skrivališča in si je pre-skrbela hrane. V torek popoldne se je vršil pogreb štirih otrok. Bil je pretresljiv prizor, ko so pogrebci nosili štiri krste in v njih nedolžne žrtve nesrečne lastne matere.

Pogreba se je udeležilo mnogo domačinov in tujcev. Igrala je godba in pel je pevski zbor. Mnogim so solzele oči pri pogrebu. Druzi dan zjutraj, ko je mož še spal, je prišla žena iz svojega zatišja. Naravno, da se je ubogi mož zelo ustrašil. Mati je gledala iz skrivališča pogreb svojih otrok. V vedenju se ji je komaj poznalo, da je blazna. Ko so jo sosedje vprašali, kako je mogla kaj takega storiti, je dejala: To je šlo čisto lahko. Pri prvih treh je šlo dobro, četrti pa se mi je smilil, ker se mi je tako lepo smejal.

Blazno mater so prepeljali v ljubljansko blaznico.

Kako je Napoleon hodil po Ruskem.

Letošnjo jesen bo minilo sto let od leta, ko je zmurznila velika francoska armada na Ruskem. V Moskvi se je priredila posebna razstava v spomin, da je pred sto leti Napoleon mogočeni francoski cesar, sežgal to sveto ru-

sko mesto. Ob tej priliki se pišejo razni spomini o pohodu velike armade.

Zanimivo je, kako je Napoleon potoval s svojo armado. Znano je, da se je Napoleon na vojno proti Rusiji dolgo pripravljaval. Seveda ta Napoleon, ki je šel l. 1812. na Rusko ni bil več oni junak, ki je v nekaj dneh preletel Evropo in dosegel nešteto zmag. Napoleon je postal komoden in za pot v Rusijo si je pripravil vse potrebno. V St. Cloudu je bil napravljen podroben plan za dolgo pot v Rusijo. Velika armada je bila vse kaj drugega nego prejšnje Napoleonove čete in v sredi teh velikih vojaških čet je hotel živeti Napoleon kot vojskovodja in cesar popolnoma zadovoljno. Vedel je, da Rusija ne bo posebno gostoljubna, zato se je preskrbel z vsem. Nič manj kot 26 konj je vzel s seboj samo zase in sicer so bili leti namenjeni le za boj. Za potovanje je imel 13 svojih konj še posebej. Ravno toliko konj je bilo pripravljenih za prvega maršala, za paža in za mameľuka Rustana. V sedlih vseh konj je bilo zasajeno dvojce samokresov, ki jih je Rustan nabil vselej, kadar so zajahali konje in jih izpraznil, kadar so razjahali.

Eden iz pažev, ki so jezdili blizu Napoleona, je imel na vratu daljnogled, obešen na jermenu, v taški ob sedlu pa je imel robec, par rokavic in pisalne potrebe za cesarja: papir, peresa, črnilo, svinčnike, cirkel in pečatni vošek. Zdravnik, ki je spremljal Napoleona, je moral imeti s seboj vse orodje za operacije, da bi mu mogel v slučaju potrebe takoj pomagati. Mameľuk je skrbel za cesarjev plašč in rezervno uniformo; nosil je vedno s seboj steklenico akkevite. Tudi za vrhnjega maršala je bila vsa oprava in priprava natančno predpisana. Napoleon se je skoraj celo pot vozil. Ako je jezdil, ga je napadla trebušna bolešt. Ta bolešt je prihajala od raka, kateremu je Napoleon pozneje tudi podlegel. Vsa dvorna družba je bila v polnem redu in Napoleonu ni ničesar primanjkovalo. Tudi ob času največje zmešnjave je bilo okolo Napoleona vse v redu. Šele po zgodovinskem dnevu pri Jaroslavicah se je dvorno spremstvo nekoliko skrčilo. Od tu je namreč korakal Napoleon peš v največjem snegu, spremljan od male družbe, ki je, pozneje dobila naslov »sveta družina«. Ta družba je ostala Napoleonu zvesta do smrti. Šele v Smorgoni se je Napoleon v največjem mrazu ločil od te družbe, ki je skušala cesarju olajšati težko pot. Napoleon se je deloma ločil zato, ker se mu je mudilo, deloma zato, ker je ona družba bila bolj podobna kupu strašil, nego dvornemu spremstvu. Njegovi najzvestejši služabniki so ga spominjali velikega poraza in onih tisočev, ki so zmurznili na ruskih poljanah. V spremstvu vojvode z Vincence je sedel Napoleon v sani in je odhitel v Francijo, da tam zbere novo armado, predno se združijo njegovi sovražniki.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

* MIROVNA POGAJANJA.

Petrograd, 22. avgusta. Tu se z vso odločnostjo trdi, da je potovanje turškega prestolonaslednika v Svcico v zvezi z mirovnimi pogajanjimi med Italijo in Turčijo, posebno ker se nahaja v njegovem spremstvu tudi senator Azarian, ki je najodločnejši bojovník za skorajšnji mir.

Milan, 22. avgusta. »Secolo« javlja, da so se neuradna pogajanja zopet pričela. Upati je, da bodo imela uspeh.

Carigrad, 22. avgusta. Zunanji minister je v pogovoru z dopisnikom francoskega dnevnika »Liberte« izjavil, da se v resnici vrše neuradna mirovna pogajanja med Italijo in Turčijo. Turčija hoče najprej spoznati zahteve in

— 740 —

Ko sta zapustilo stolp, je ječar skrbno kakor po navadi zaklenil vrata. Hiša Saint-Pol je bila že na nogah. Odšla sta ravno o pravem času. Zakaj komaj sta krenila na vrtove za kraljevo palačo, sta videla gručo ljudi, hitečih preko zpuščene planjave proti Hideloni.

— Kam hočete, da vas povedem?

— H kraju! Dospeti moram predenj. Govoriti moram z njim in... z njo!

— Misli sem si, je zamrmral ječar.

— Tecival je nenadoma kriknil Passavant.

Zazdelo se mi je, da me je nekdo poklical...

Z naježenimi lasmi je stekel naprej in ječar mu je sledil...

XX.

Pergament.

Odtirgajmo se za trenutek iz okrožja, v katerem se ima vsak čas odigrati strašna za zgodovino morebiti velevažna žaloigra in pohitimo za kapitanom Tannegnyjem, ki smo ga pustili pred vrati Saitanove hiše. Vrlega kapitana je kljub njegovi hrabrosti spretetela mrzla vola, ko je njegov spremljevalec odločno potkal na duri. Odrplo se je okene in mož je povedal svoje ime. Takoj je bilo čuti, da je bil potisnjen zapah v stran in ključ je zaškripal v ključavnici.

Vstopila sta. Saitano je nezaupno pogledal neznanega došleca.

— Messire, je dejal vodnik, pripeljal sem vam tega gospoda, ki ima važne reči govoriti z vami. Obljubil sem mu vašo pomoč.

— Žal mi je, je odgovoril Saitano z malomarnim glasom, nič več nimam z nikomer

— 737 —

Ječar je zamižal... Začutil je, kako mu konica predira kožo, pljuča, srce, se zasaja v steno. Vztrepetal je in pogledal... Naslonjen na zid je stal plemič pred njim in se nervozno smejal...

— Smrt božja, kaj vam je! je zaklical in planil k njemu. Napadajte, sicer bo prepozno!

— Prepozno? Za kaj prepozno?

— Za beg vendar!...

Moža sta se spogledala. Bil je veličasten trenutek. Ječarjevo obnašanje je postalo jasno kakor beli dan. Hotel se je dati ubiti, da pomore jetniku...

— Ali ni drugače mogoče, se je žalostno nasmehnil Passavant, ki je bil ginjen do srca.

— Ne, je odgovoril ječar mirno.

Passavant je izpustil iz roke meč, da je zabrenketalo na hodniku. Hropeče je dihal in solze so mu zalile oči.

— Kaj delate, se je razhudil ječar. Zakaj se nočete več bit? Zakaj me želite?

— Odpustite mi, je odgovoril plemič. Uga-ganili ste mojo nakano. Hotel sem vas ubiti in pobegniti. Po premagali ste me. Sami ste se hoteli žrtvovati zame!

— Bah! Kaj je meni moje življenje. Par let več, par let manj. Naveličan sem še vsega. Ljudem delam le hudo. Hujši sem od krvnika. Če bi ne prisegel, bi vam priprosto odprl vrata. Tako sem se pa hotel dati ubiti od vas. Bilo bi naenkrat, junaško, možato. Kaj je moje življenje v primeri z vašim. Poslušal sem proces in spoznal sem, da ste tu po nedolžnem obsojeni. Vse je peklenska igra vojvode Burgundskega. Armanjanci govore to na glas in z njimi

Hiša Saint-Pol.

158

pogoje Italije. Ko bodo znani in tudi taki, da se bodo skladali z interesi, častjo in dostojanstvom Turčije, tedaj se bodo takoj pričela uradna mirovna pogajanja.

KABINETNA KRIZA V TURČIJI.

Carigrad, 22. avgusta. Listi poročajo, da se kabinet Muktar paše ne bo dolgo držal na površju, ker vlada v kabinetu vedno nesoglasje. Vrh tega je kabinet tudi nepopoln in se ne upa dovolj energično nastopiti proti mladoturškim tiranom. Vodstvo novega kabineta bo poverjeno staremu Kiamil paši, ki je edina nada Turčije. Kiamil paša bo energično nastopil proti vsem mladoturkom, ki se ne bodo klonili njegovim ukazom.

AVIJATIŠKI MEETING V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 22. avgusta. Na drugem tukajšnjem avijatiškem meetingu, katerega se je udeležilo 15 aeroplanov je odnesel zmago aparat Zagrebčana Merčepa (sistem Rusijan-Merčep). Aeroplan je vodil avijatik Novak. Novak, katerega polet je vzbudil splošno zanimanje, je zmagal v hitrosti in vstrajnosti poleta. Drugo nagrado je dobil reški avijatik Prodan, tretjo Slovenec Andrej Kras.

Za smeh.

Učitelj: »Sedaj smo vsi videli, kje se ta reka izliva. Ali mi moreš sedaj povedati, Jurček, kje izvira?«
Jurček: »Na drugem koncu.«

Stric: »Janeček, uči se vedno pridno, česar se naučiš, ti ne more nihče vzeti.«
Janeček: »Potem se rajši ničesar ne naučim, tega mi tudi ne more nihče vzeti.«

Dama (k novi kuharici): »Imate kako spričevalo?«
Dekla: »Seveda, celih 50.«

Ona: »Ali je bil vaš stric blazen, ko je umrl.«
On: »Ne vem, milostiva, oporoka še ni razglašena.«

V dobrodelnem bazaru: Gospodična, koliko stane, ako vas poljubim?
Dve sto kron?
In če si vas vzamem?
Dobite od papana še 5000 kron povrniti.

Mama, ali pridejo levi v nebo.
Ne, dragi moj.
Misionarji pa pridejo v nebo.
Seveda.
Kaj pa potem, ako lev misionarja požre?

Odgovorni urednik Rašivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Zahvala.

Podpisano vodstvo izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da je XXIV. glavna skupščina »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« dne 10. in 11. avgusta t. l. v Celju uspela tako lepo. Prav posebno se zahvaljuje pripravljalnemu odboru, posebno njegovemu načelniku tovarišu Franu Brinarju in njegovi gospej soprogji, za obilni trud, ki ga je imel s pripravami za Zvezino zborovanje; slavni »Posojilnici« v Celju za prepustitev prostorov v Narodnem domu za zborovanja; gg. dr. Ivanu Lahu, Engelbertu Ganglu, Karlu Kvedru in Melhiorju Rismalu za njihova izborna temeljita poročila; tov. Franu Brinarju za navdušen govor in iskren pozdrav, ki ga je izpregovoril v imenu »Celjskega učiteljskega društva«; g. dr. Vekoslavu Kukovecu, ki nas je pozdravil v imenu narodno-napredne stranke na Štajerskem; g. ravnatelju H. Schreinerju za lepe besede, s katerimi nas je vzpodbujal k vstrajnemu, neumornemu delu na šolskem polju; tovarišu Viktoriniju za pozdrav, ki ga nam je izrekel v imenu češkega učiteljstva; g. Antonu Fiali za pozdrav v imenu »Jugoslovanske narodno-socialne stranke«; damam pevkam in tovarišem pevcem za lepo petje na učiteljskem koncertu; vsem onim, ki so brzojavnim in pismenim potom pozdravili naš shod, vsem dragim in milim gostom neučiteljem, ki so prihiteli med nas, in sploh vsem udeležencem, ki so pripomogli, da je nastopila »Zaveza« tako impozantno.

Vodstvo »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev«.

Tajnik: Predsednik:
VILIBALD RUS I. r. L. JELENC I. r.

Zahvala.

Podpisano predsedstvo G.S.Ž. izreka vsem p. n. damam in sestram Sokolicam za njih brezprimerno požrtvovalnost in vneto s katero so se trudile na dan sokolskega zleta na Bledu dne 15. avgusta t. l., ter pripomogle, da je veseliča tako lepo uspela, najiskrenejšo zahvalo! Osobito zahvaljuje se gospem dvor. svet. dr. Ferjančičevi, dr. Hočevarjevi, dr. Kušarjevi, Mlejniki, dr. Plemeljevi, dr. Pucovi, Skaletovi, Verderberjevi, Wenedikterjevi kot voditeljicam paviljonov, dalje bratu Skaletu za prepustitev svoje vile v garderobne namene, ter gospem ekselencij pl. Fischerjevi, prof. Hlahovi in dr. Mandičevi za večje podarjene svote. Bratom Sokolom iz Bleda in Kranja, ki so vršili vsestranski svojo dolžnost ne oziraje se na vreme, trud in delo tudi srčna hvala, posebno pa bratu Ropretu za brezplačno prepustitev telovadišča. Konečno zahvaljuje se še slavnemu p. n. občinstvu in letoviškim gostom, ki so z res veličansko udeležbo pripomogli k sijaju prireditve.

Na zdar!

Predsedstvo G. S. Ž.

Mali oglasi.

Urarski učenec se sprejme takoj pri Fr. P. Zajcu v Ljubljani, Stari trg 7. 563-3

Blagajničarka za modno trgovino, ne izpod 25 let stara, ki je že tako službo opravljala, se išče. Nastop takoj. Ponudbe na poštni predal 38, Ljubljana. 567-3

Širite, kupujte in naročajte »Dan«! Prijavljajte nove naročnike!

Spretna

prodajalka

čevlarske stroke, finega vedenja, prijazne simpatične zunanosti, zmožna slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejme. Ponudbe ako močje s sliko na

Smichovgraško zalogo čevljev
Henrik Kenda, Ljubljana.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 18.— Četrto leta . . . K 4-50
Pol leta . . . K 9.— En mesec . . . K 1-50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1-20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20.— Četrto leta . . . K 5-—
Pol leta . . . K 10.— En mesec . . . K 1-76

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravištvo „DNEVA“.

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

I. Z. Z. O. Z.

Frančiškanska uica šte. 8

je na moderneje urejena in opremljena za tisk vsakovrstnih tiskovin: knjig, brošur, urad. tiskovin, not, lepakov, vizitk, in kuvert.

Litografija. - Stereotipija. - Najmoderneje črke in okraske.

Tisk v različnih barvah.

Najfinejša izvršitev.

Solidna in točna

postrežba.

Velika prodaja poletnih oblek

za gospode in dečke, ter razne damske konfekcije za polovično ceno. Nadalje priporočam ravnokar dospelo jesensko damsko konfekcijo kakor tudi obleke in površnike za gospode in dečke po čudovito nizkih cenah. Ogromna zaloga klobukov od K 1.50 naprej.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Mlad človek,

priden, se sprejme takoj kot sluga s stanovanjem, hrano in plačilom po dogovoru.

Predstaviti se je v gramofon-ateljeju A. RASBERGER, Ljubljana, Sodna ulica 5.

Stenografirajo

zmožno strojepisja, ki je že bila v daljši praksi, sprejme takoj notar

Jakob Kogej v Postojni.

Knjigoveznica Ivan Bonač

Ljubljana, Šelenburgova ulica
(nasproti glavne pošte)

priporoča vsakovrstna knjigoveška dela, mape, galanterijo, passepartuje itd. — Posebno močna vez za knjižnice, čitalnice in bralna društva.

„Cene zmerne, delo solidno!“

Izdelki za veselice:

Korjandoli, girlande, serpentine, balončki, zalepke za šaljivo pošto, moderni mali kuvertki za srečevalov, vstopnice (bloki).

Cena zmerna, postrežba točna!

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana

priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj

optični zavod.

Dalnogleda, toplotmere, in zrakomere vseh vrst.

Očala, ščipalnice natančno po zdravniškem receptu.

Cenike pošiljam na zahtevo zastonj in poštne prosto.

— 738 —

cela Hiša Saint-Pol. Čutim, da je božja volja, da vas izpustim! Maščujete se in ona vas čaka... Le eno prošnjo imam — zadnji suneč naj bo mojsterski! Ključji so v slami v postelji. Tudi obleko najdete v moji sobi. Kupil sem vam jo, v teh capah ne morete nikamor. Pa zdi se mi, da zopet prihajajo. Zlezite poslednjic v okove...

Passavant je ubogal. Zamišljen se je dal prikleniti...

Ječa se je napolnila z ljudmi in z resnim, grobnim glasom je bila prebrana smrtna obsodba.

...Posekane roke, iztrgan jezik, pogin na ognju...

Hardy se ni menil za nje. Oči je upiral le v Scasa in Ocquetonvillea, ki nista mogla prenesti njegovega pogleda. Odplazila sta se iz ječe kakor tepena psa.

Nato so jeli odhajati. Le berič je stopil k letniku in mu dejal:

— Njegovo Veličanstvo, naš dobri kralj je dovolil, da morete prebiti do obsodbe v kapeli celestincev in moliti k Bogu. Ali hočete?

Passavant se je ozrl v ječarja, ki je komaj vidno odkimal.

— Svoje molitve lahko opravi tukaj, je odgovoril. Nikamor nočem...

Zopet so ugasnile luči in se je ječa napolnila s temo.

Prišel je ječar in je prinesel obleko.

— Polnoči je pravkar odbilo. Zjutraj ob devetih pridejo po vas. Oblecite se. Počakajte tu jutro. Ponoči je nevarno oditi, ker niso strazne vidne. Zjutraj se ne bo nihče menil za vas.

— 739 —

Plašč nosi armanjaški odznak. Zima je, zagrneta se skrbno do oči... in potem sreča z vami!

— Ne, je jasno odgovoril plemič, nočem bežati!

— Vi nočete bežati! je kriknil ječar.

Passavant je stopil k njemu in mu prožil roko.

— Kako? je zajecjal mož zbegan.

— Ali mi nočete seči v roke?

— Jaz? Od vseh zaničevanj ječar! Razbojnik! Plemič, kaj počenjate?

Hardy je bil pograbil njegovo roko in jo močzato stresel.

— Smatram vas za enakega vsakemu baronu, je dejal smehljaje. Zahvaljujem se vam za vašo žrtev, ali ne morem je sprejeti!

Ječar se je razžalostil.

— Torej nočete na noben način od tod?

— Le tako, da ostanete vi pri življenju!

— Čaka me peklo!

— Pomagajte sveti resnici do zmage! Slišali ste obsodbo! Kdo vam pravi, da ste prisegli pri Bgu, da bi podpirali zločinstvo?

Ječar se je radostno zganil.

— Ah, da! je zakričal, Bog je zoper hudiča in hudič zoper Boga. Obema ne morem služiti!

— Torej?

— Z vami pojdem od tod! Če nas primejo, se bom bil za vas. Pogineva skupno! Zdat se preoblecite. Do jutra se pozabavava z rapirji. Vaši udje so gotovo premrti od neprijetnega čepenja.

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.
„Dan“ je najbolj informirani slovenski dnevnik.
„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.
„Dan“ je najodločnejši neodvisni jutranji list.
„Dan“ je najcenejši napredni dnevnik; posamezni izvodi po 6 vinajev, s pošto mesečno le K 1-70.
„Dan“ je razširjen v najširših ljudskih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu učitelstvu, vsem učiteljskim društvom in vsem okraj. učiteljskim knjižnicam

po vsebini in opremljenosti krasno Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga stane 3 K, — broširana 2 K 60 vin., s poštnino 26 vinarjev več.

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.